

Hallingdal renovasjon IKS
Kleivi næringspark 31
3570ÅL
Att. Tore Gjeldokk

Vedtak om endret utslippstillatelse for Hagaskogen komposteringsanlegg driftet av Hallingdal Renovasjon IKS, i Ål kommune

Fylkesmannen i Buskerud har ferdigbehandlet søknad fra Hallingdal Renovasjon IKS, hvor det søkes om endring av tillatelse etter forurensningsloven¹ for Hagaskogen komposteringsanlegg i Ål kommune.

Fylkesmannen i Buskerud gir med dette vedtaket endret tillatelse på fastsatte vilkår. Endringene innebærer tillatelse til økt mottak og behandling av animalsk biprodukt/slakteriavfall, samt mottak og sluttbehandling av kvist- og hageavfall. Fylkesmannen har samtidig gjennomgått tillatelsen som ble gitt i 1999, og satt denne inn i oppdatert mal for tillatelser. Vilkår om lukkrisikovurdering er satt inn i tillatelsen. I forbindelse med gjennomgang av tillatelsen i dialog med virksomheten har i tillegg vilkåret om mottak og behandling av slam fra oljeavskiller og oljeforurenset masse blitt tatt ut av tillatelsen. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt.

Fylkesmannen fatter samtidig vedtak om gebyr på kr 50 900 for behandling av tillatelsen.

Vedtaket, både om endring av tillatelse og gebyr, kan påklages av sakens parter eller andre med rettslig klage interesse, jf. forvaltningsloven² § 28. Frist for å klage er på vedtaket om endret tillatelse eller gebyrfastsettelse er satt til 13. august 2018.

Fylkesmannen i Buskerud viser til søknader mottatt 13. mai 2016 og 19. desember 2016 fra Hallingdal Renovasjon IKS. Det ble opprinnelig søkt om endret tillatelse, og tillatelse til økt mengde mottak av animalsk biprodukt. Videre ble ny søknad sendt, hvor det ble søkt om mottak av kvist- og hageavfall.

Vedtaket om tillatelse

Fylkesmannen gir med dette Hallingdal Renovasjon IKS en endret tillatelse til Hagaskogen komposteringsanlegg i Bjørøyvegen 286/300, gnr. 7 og 8 bnr. 14 i Ål kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven §§ 11 og 29, og vilkår er fastsatt med hjemmel i § 16.

Fylkesmannen har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11(5).

¹ L13.03.1981nr. 6 Lov om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven)

² L10.02.1967 Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven).

Det kan foretas endringer i tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringsøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven³ samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Søknadens bakgrunn og innhold

Hallingdal Renovasjon IKS og Hagaskogen komposteringsanlegg har tillatelse fra Fylkesmannen, denne er datert 22. februar 1999. Tillatelsen ble endret etter søknad om endring den 4. mars 2004. Komposteringsanlegget er godkjent av Mattilsynet for mottak av animalske biprodukter og husdyrgjødsel. Anlegget er lokalisert på Torpo i Ål kommune. Det består av anlegg for kompostering/rankekompostering for avløpslam fra kommunale og private avløpsanlegg og animalsk biprodukt fra slakteri. I tillegg kan anlegget etter dagens tillatelse ta imot slam fra fettutskillere og oljeutskillere, samt oljeholdig slam fra sandfang etc. Anlegget har også slamlaguner for avvanning av slam med drenering til grunn. Grunnforholdene i området er morenemasser.

Fylkesmannen i Buskerud mottok den 13. mai 2016 søknad fra Hallingdal Renovasjon IKS, om endret utslippstillatelse for Hagaskogen komposteringsanlegg. I søknaden av mai 2016 ble det omsøkt økt mengde mottak av animalsk biprodukt (slakteriavfall) fra 450 tonn/år til 900 tonn/år. Avfallet er i tråd med den eksisterende tillatelsen til virksomheten og anlegget, og fraksjonen animalsk biprodukt omfatter avvannet mage/tarminnhold fra slakteri samt husdyrgjødsel og strø (flis) fra dyretransport. Strø er en vesentlig del av avfallet. Bakgrunnen for søknaden om mottak av økt mengde med slakteriavfall er at mengden de siste årene har økt ved anlegget, og rammene i gjeldende tillatelse var dermed ikke tilstrekkelig. Hallingdal Renovasjon opplyser at det i 2015 ble levert 323 tonn mage/tarmavfall og 427 tonn husdyrgjødsel/strø.

I september 2016 var Fylkesmannen på rutinemessig forurensningstilsyn ved Hagaskogen komposteringsanlegg. Ved tilsynet ble det avdekket 4 avvik ved virksomheten. Et av avvikene var at virksomheten tar imot og sluttbehandler avfall som ikke er omfattet av tillatelsen. Avfallet som ble mottatt var kvist- og hageavfall som Hallingdal Renovasjon IKS tok inn på Hagaskogen komposteringsanlegg uten tillatelse til mottak av dette avfallet ved anlegget. Virksomheten har vært av den oppfatning at siden hageavfallet stammer fra en av deres egne avfallsmottak, så kunne dette mottas lovlig på Hagaskogen komposteringsanlegg. Fylkesmannen påpekte at Hagaskogen komposteringsanlegg er å betrakte som et separat anlegg uavhengig av hvor avfallet kommer fra, og at virksomheten må ha tillatelse til mottak av alle de masser som kommer inn på anlegget. I forbindelse med retting og lukking av avvik etter tilsynet i september 2016, sendte Hallingdal Renovasjon IKS inn oppdatert søknad den 19. desember 2016. I den oppdaterte søknaden søkte virksomheten om mottak og behandling av 2 500 tonn/år med kvist- og hageavfall for Hagaskogen komposteringsanlegg. Hallingdal Renovasjon IKS beskriver at kvist og hageavfall er en viktig del av komposteringsprosessen, der det utnyttes som strukturmateriale.

I søknaden beskriver Hallingdal Renovasjon IKS utslipp til vann og luft. Nærmeste resipient er Hallingdalselva, denne ligger 300 meter unna anlegget. Nærmeste bebyggelse ligger 400 meter unna, og nærmeste gårdsbruk/dyrka mark ligger 700 meter unna anlegget.

³ L11.06.1976 nr. 79 Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)

Utslipp av forurenset sigevann er overflatevann fra arealene for kompostering og laguner for våtslam. I henhold til eksisterende tillatelse er Hallingdal Renovasjon AS pliktige til å foreta prøvetakning av sigevann fra anlegget, iht. miljøkontrollprogrammet satt som vilkår i tillatelsen av 1999. Prøveprogrammet pålegger virksomheten å ta ut prøver av sigevann fra en referansebrønn og seks kontrollbrønner to ganger i året. Utslipp til grunn blir dermed kontrollert ved prøvetakning av 7 grunnvannsbrønner, 1 oppstrøms og 6 nedstrøms. Prøver av tungmetaller skal tas annet hvert år. Etter utvidelsen av anlegget i 2007 beskriver Hallingdal Renovasjon IKS at det ble tatt i bruk to nye brønner ved anlegget. Analysene de siste årene har vist at noen av parameterne i en av prøvebrønnene har økt, men denne trenden var igjen snudd i 2015, og Hallingdal Renovasjon IKS mener derfor at målingene ikke gir en entydig trend av påvirkningen på sigevannet. Flere av parameterne i de andre brønnene har forholdt seg stabile, eller de har en reduksjon i verdier. Sigevannslagune/biodam ble tømt og rensert i 2015. Den omsøkte mengden av økt mottak av animalsk biprodukt er ikke ventet å utgjøre en vesentlig endring i forhold til dagens situasjon og drift.

Kildene til utslipp fra komposteringsanlegget er punktutslipp av eksos fra anleggsmaskiner, og diffuse utslipp til grunn og luft fra komposteringsplate og laguner.

Forhåndsvarsling

Søknaden fra Hallingdal Renovasjon IKS har vært på offentlig høring i tidsrommet 21. august 2017 til 21. september 2017, jf. forurensningsforskriften⁴ § 36-8. Høringen ble kunngjort i avisa Hallingdølen tirsdag 22. august 2017, og ble forhåndsvarslet både sakens parter (jf. § 36-6), og andre enn sakens parter som vedtaket kan angå (jf. § 36-7). Søknaden har vært tilgjengelig på nettsiden til Fylkesmannen i Buskerud. Det kom inn tre uttalelser fra den offentlige høringen.

Fylkesmannen har mottatt høringsuttalelser fra:

- Buskerud Fylkeskommune
- Statens vegvesen
- Ove Bråten

Etter høringsfristen ble uttalelsene oversendt til Hallingdal Renovasjon, med frist på to uker til å komme med kommentarer til høringsuttalelsene. I det følgende gjengis høringsuttalelsene fra høringspartene i den grad de er relevante for søknaden og vedtakets innhold, samt kommentarer fra Hallingdal Renovasjon IKS.

Buskerud Fylkeskommune sine kommentarer til søknaden

«Komposteringsanlegget på Hagaskogen har etter vår vurdering en gunstig beliggenhet mht. innsyn og nærmiljølempen. Videre ligger anlegget i god avstand fra vassdrag, og i et område med mektige løsmasseavsetninger med god infiltrasjonskapasitet for sigevann. Det er ikke registrert negativ påvirkning for vannmiljø i vannforekomster nedstrøms anlegget i databasen Vann-Nett. Buskerud fylkeskommune anbefaler at utslippstillatelsen endres i samsvar med søknaden fra Hallingdal Renovasjon IKS. Det forutsettes at miljøkontrollprogrammet for gjeldende utslippstillatelse videreføres, evt. justeres for å dokumentere påvirkning på grunnvann.»

Hallingdal Renovasjon IKS har ingen kommentarer til Buskerud Fylkeskommune sin uttalelse til søknaden.

Statens vegvesen sine kommentarer til søknaden

«Økt mottak vil føre til økt belastning på riks- og fylkesveg, og i aktuelle kryss. Vi går ut fra at det vil være mest store kjøretøyer, og liten eller ingen levering fra privatkunder – slik at det ikke blir stor trafikkøkning til anlegget. Økt tungtrafikk vil imidlertid kunne være uheldig

⁴ F01.06.2004 nr. 931 Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)

for deler av vegnettet som er skoleveg, og særlig deler som mangler atskilt gangveg. Vi hadde sett det som en fordel om trafikkøkningen og eventuelle tiltak var beskrevet nærmere.»

Hallingdal Renovasjon IKS svarer følgende på Statens vegvesen sine kommentarer til søknaden, «Statens vegvesen vil at me skal beskrive nærare trafikkauken og eventuelle tiltak. Sidan me har mottatt hageavfall på Hagaskogen heile levetida til anlegget, og endringa når det gjeld dette avfallet berre er at det no krevjast løyve, vil dette ikkje føre til auke i trafikken. Auka av mengde mottatt slakteriavfall er på 450 tonn. I same endringa i løyvet kjem Hagaskogen til å miste løyve til å motta oljehaldig slam (200 tonn pr. i dag) og oljeforureina masser (500 tonn pr. i dag). Dette vil seie at totalt sett vil mottaket kunne motta mindre med nytt løyve, enn me har i dag, og det skal ikkje bli ei trafikkauke.»

Ove Bråten sine kommentarer til søknaden

«Eg uttalar meg som privatperson og ein som frå tid til annan kjenner på at eg bur i nærleiken av komposteringsanlegget på Hagaskogen. Bustaden min ligg "rett over elva" og om lag ein kilometer i luftline frå deponiet. Til dagleg har eg ingen innvendingar mot verksemda og måten denne vert driven på. Likevel merkar eg ei viss uro og bekymring til HRs søknad om endring av utsleppsløyve. Dette går på den delen av avfallet som omhandlar slakteriavfall og husdyrgjødsel. Når véret står frå rette kanten, er det ei sterk, sjenerande lukt frå deponiet som gjer at ein i alle fall ikkje kan henge klesvasken ute til turk. Når det no vert søkt om auka lagring og "foredling" av tilsvarande luktfremjande stoff, er det mitt ynskje at det vert sett krav til verksemda om ein reduksjon av denne forureininga. Eg ber om at det vert lagt inn eit slikt vilkår før eit eventuelt tilsagn frå Fylkesmannen vert gjeve.»

Hallingdal Renovasjon IKS svarer følgende på Ove Bråten sine kommentarer til søknaden, «Ove Bråten er bekymra for auke i lukt frå Hagaskogen, som til tider er svært sjenerande i dag. Han misliker derfor at det blir gitt løyve for mottak og behandling av dobbel mengde av slakteriavfall og husdyrgjødsel. Hagaskogen har i dag løyve til å motta og behandle om lag 7000 tonn slam og slam-lignande avfall. Av dette utgjør slakteriavfall 450 tonn. Ei auke på 450 slakteriavfall vil derfor berre vera ei total auke på 6,4 %. Når me i tillegg veit at Hagaskogen vil miste løyve for mottak av 200 tonn oljehaldig slam, så vil auka berre vera på 3,6 %. Erfaringsmessig er avløpsslam den største kjelda til lukt-forureining. Lukt frå slakteriavfall (hovudsakleg husdyrgjødsel) er mykje tilsvarande det ein opplever svært mykje av frå landbruket i området, og me meiner derfor ikkje dette bør bidra veldig negativt, sjølv om det her vil vera til stades større deler av året.»

Fylkesmannens vurdering og begrunnelse

Generelt

Det følger av forurensningsloven § 7 at hovedregelen er at ingen må «ha, gjøre eller sette i verk» noe som kan medføre fare for forurensning. Hva som forstås som forurensning går frem av lovens § 6. Etter § 11 har Fylkesmannen som forurensningsmyndighet på angitte områder myndighet til å gi tillatelse til forurensning⁵. Ved avgjørelse av om tillatelsen skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, skal Fylkesmannen som forurensningsmyndighet etter forurensningsloven § 11(5), legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket, sammenholdt med de fordelene og ulempene som tiltaket for øvrig vil medføre. Dette innebærer at det må foretas en helhetlig vurdering der både forurensningshensyn, generelle miljøhensyn og alminnelige samfunnsmessige hensyn tas med i betraktningen. Det følger både av forurensningsloven og tilhørende forskrifter prinsipper som

⁵ Fylkesmannens myndighet fremgår av Klima- og Miljødepartementets rundskriv, T-3/12, av 21. november 2012, sist endret 29. juni 2017.

Fylkesmannen som forurensningsmyndighet skal legge til grunn ved behandling av søknad om tillatelser.

I juni 2017 kom Stortingsmelding nr.45 (2016-2017); «*Avfall som ressurs - avfallspolitikk og sirkulær økonomi*»⁶. Norsk avfallspolitikk skal legge til rette for høy utnyttelse av ressursene i avfallet, og trygg håndtering av farlig avfall. En forutsetning for gjennomføring av denne avfallspolitikken er at det finnes anlegg som tilbyr ulike løsninger for mottak, sortering, gjenvinning og behandling av avfall.

Etter naturmangfoldloven⁷ § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, i alle beslutninger som berører naturmangfold. Dette innebærer at naturmangfoldlovens prinsipper også må legges til grunn når det gjøres vurderinger etter forurensningslovens bestemmelser.

Tiltak som medfører fare for forurensning av vann skal også vurderes i henhold til vannforskriften⁸, der formålet er å beskytte og om nødvendig forbedre miljøtilstanden i alle elver, innsjøer, grunnvann og kystnære områder.

Lovgrunnlag og myndighet

Forurensning er som hovedregel forbudt, jf. forurensningsloven § 7. Loven åpner for unntak dersom det foreligger hjemmel, jf. § 7(1). Bestemmelser om avfall er særlig regulert gjennom forurensningsloven kapittel 5. I tillegg er det gitt særlige regler om avfall i forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)⁹. Hagaskogen komposteringsanlegg er å betrakte som et mottak- og behandlingsanlegg for avfall, og reguleres derfor av forurensningsloven § 7 *Plikt til å unngå forurensning*, samt § 29 *Krav til anlegg for behandling av avfall*. Sistnevnte bestemmelse presiserer at virksomhet som driver enten opplagsplass eller behandling av avfall som kan medføre fare for forurensning eller virke skjæmmende må ha tillatelse til dette, jf. forurensningsloven § 11 om tillatelse. Vilkår i tillatelse til forurensning settes med hjemmel i § 16, og hvor § 29 utdyper at det blant annet kan settes vilkår om, herunder «*transport, behandling, gjenvinning og oppbevaring av avfall og tiltak for å motvirke at anlegget virker skjæmmende*».

Fylkesmannen myndighet som forurensningsmyndighet i saker om avfallsanlegg er beskrevet i rundskriv T-3/12 punkt 2.2. Det går frem at Fylkesmannen er myndighet for alle avfallsanlegg som nevnt i fl. § 29 første ledd, med unntak av behandlingsanlegg for farlig avfall og anlegg for opphugging av utrangerte offshoreinstallasjoner.

Forurensningsgens omfang - vurdering av driftsopplegg og miljøpåvirkninger fra driften

Hallingdal Renovasjon IKS har omsøkt følgende for Hagaskogen komposteringsanlegg:

- Mottak og behandling av 900 tonn/år med animalsk biprodukt (slakteriavfall), som omfatter mage/tarminnhold, husdyrgjødsel med flis fra dyretransport
- Mottak og sluttbehandling av 2 500 tonn/år med kvist og hageavfall

Innledning

⁶ Meld. St. 45 (2016-2017) Avfall som ressurs – avfallspolitikk og sirkulær økonomi

⁷ L19.06.2009 nr. 100 Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

⁸ F15.12.2006 nr. 1446 Forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften)

⁹ F01.06.2004 nr. 930 Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)

I prosessen med behandling av søknaden fra Hallingdal Renovasjon IKS for Hagaskogen komposteringsanlegg har Fylkesmannen besluttet at tillatelsen til virksomheten skal oppdateres til ny mal, da den tidligere tillatelsen av 1999 med endringer av 2004 har en del utdaterte formuleringer.. I tillegg har det under prosessen med arbeidet med tillatelsen kommet frem at Hallingdal Renovasjon IKS i tillatelsen av 1999 har hatt tillatelse til mottak og behandling av slam fra oljeavskillere og oljeforurenset masse. Fylkesmannen har myndighet etter forurensningsloven jf. rundskriv T-3/12 fra Klima- og Miljødepartementet til å gi tillatelse til mottak av farlig avfall. Hva som defineres som farlig avfall fremgår av avfallsforskriften¹⁰ vedlegg 1 *Den europeiske avfallslisten (EAL)*. I henhold til EAL listen, punkt 13 05 er slam fra oljeavskillere farlig avfall, det samme gjelder oljeforurenset masse. I e-post 17. august 2017 har Fylkesmannen opplyst at dersom det ønskes å opprettholde tillatelse til behandling av avfall som kan være farlig avfall så må dette omsøkes Miljødirektoratet. Virksomheten bekreftet i e-post 17. august 2017 at de ikke ønsket å videreføre behandling av farlig avfall. I den oppdaterte og reviderte tillatelsen fra Fylkesmannen er dermed avfallet som består av slam fra oljeavskillere og oljeforurenset masse tatt ut av tillatelsen. Tillatelse til mottak og behandling av slikt avfall opphører med dette vedtaket.

Mottak og behandling av animalsk biprodukt/slakteriavfall

Dagens tillatelse setter ramme på mottak av 450 tonn/år (130 tonn/år) med animalsk biprodukt/slakteriavfall ved komposteringsanlegget. Det er den økte mengden med dette avfallet som de siste årene som har ført til at Hallingdal Renovasjon IKS nå ønsker tillatelse til mottak og behandling av økt mengde av dette avfallet. Avfallet skal komposteres. Omsøkt mengde er 950 tonn/år. Det fremgår av søknadsdokumentene fra Hallingdal Renovasjon IKS at slakteriavfall som kommer inn på anlegget alltid er tørt nok til å brukes direkte i komposteringsanlegget, og dermed ikke trenger behandling ved avvanning i lagune på anlegget, slik som kan være nødvendig for andre avfallstyper anlegget mottar. Det er dermed ikke nødvendig å sette krav i form av ramme for mottak i TS/år.

Av høringsuttalelsene fremgår det at det til tider kan merkes sjenerende lukt fra anlegget. At det merkes lukt er naturlig når det vil være gasser som dannes ved komposteringen, som avgir denne lukten. Anlegget behandler store mengder med avløpsslam, som avgir gasser med lukt. Gass til luft er forurensning, jf. forurensningsloven § 6 nr 1. Som virksomheten beskriver vil økningen i mottak av animalsk biprodukt/slakteriavfall, som også innebærer mye husdyrgjødsel, totalt sett ikke utgjøre en stor forskjell ved anlegget. Det er grunn til å tro at lukt hovedsakelig kommer fra behandling av avløpsslam, men også fra landbruket i området. Fylkesmannen beslutter derfor at det skal settes inn nytt punkt 7 *Lukt* i tillatelsen. Av denne fremgår det at Hallingdal Renovasjon skal foreta en luktrisikovurdering i tråd med anbefalingene gitt i Miljødirektoratets veiledning om regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven (TA-3019/2013). På denne måten kan luktutslipp kartlegges, og Fylkesmannen kan vurdere å sette egne vilkår for luktemmisjon dersom luktrisikovurderinger viser at dette er nødvendig. Fristen for gjennomføring av luktrisikovurdering er satt til 1. november 2018. Basert på resultatene fra luktrisikovurderingen skal virksomheten utarbeide en driftsplan som skal sikre at luktulempene ved virksomheten begrenses. Planen skal være i tråd med anbefalingene gitt i veileder TA-3019/2013, jf. veilederens vedlegg 4. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal driftsplanen oppdateres. Det settes videre krav om at personell ved anlegget skal ha relevant kompetanse om faktorer ved komposteringsprosessen som kan påvirke luftforholdene ved anlegget. Krav og kompetanse skal inngå i virksomhetens internkontrollsystem, og oppdateres i tråd med denne. Virksomheten skal videre informere både Fylkesmannen og naboer dersom det

¹⁰ F01.06.2004 nr. 930 Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)

planleggers aktiviteter som midlertidig kan medføre økt luktblastning, eller i situasjoner der utstyr, maskiner eller lignende for behandling av avfall svikter slik at økt forurensning eller nærmiljøulempere kan oppstå.

Fylkesmannen anser ikke den omsøkte økning for å være vesentlig sett i sammenheng med totalmengden ved anlegget, og de forurensningsmessige ulempene vil dermed være begrenset. Mottak og behandling av animalsk biprodukt vil ellers foregå på de vilkår som allerede følger av tillatelsen.

Mottak og sluttbehandling av kvist og hageavfall

Hallingdal Renovasjon IKS har i tillegg til søknad om økt mengde mottak og behandling av animalsk biprodukt, også søkt om mottak og sluttbehandling av 2 500 tonn/år med kvist og hageavfall. Dette avfallet brukes i komposteringsprosessen som strukturmaterialet. Fylkesmannen er positiv til det omsøkte tiltaket, og gir tillatelse til mottak av dette avfallet på nærmere vilkår. Avfallet kvernes på komposteringsanlegget, og må kontrolleres slik at avfall som ikke er hage eller kvistavfall blir sortert ut, da dette kan være uheldig for komposteringsprosessen. Eventuelt uønsket avfall skal leveres videre til godkjent mottaker, og ellers følge de vilkår som er satt i tillatelsen

Transport inn- og ut av anlegget

Statens vegvesen stiller i sin høringsuttalelse spørsmål ved en eventuell trafikkøkning ved anlegget. Hallingdal Renovasjon beskriver i sin tilbakemelding at de ikke regner med noe økning i trafikken, da kvist og hageavfall har vært en del av driften hele veien. Samtidig som Hallingdal Renovasjon får tillatelse til økt mottak av animalsk biprodukt opphører tillatelsen til mottak av slam fra oljeavskillere og oljeforurensset avfall. Fylkesmannen mener derfor i tråd med Hallingdal Renovasjon IKS sin redegjørelse at endringene av tillatelsen ikke vil være så omfattende at det vil påvirke trafikken rundt anlegget. Det settes derfor ingen nye vilkår i tillatelse til dette punktet.

Utslippskontroll

Fylkesmannen tar Buskerud Fylkeskommune sine kommentarer til søknaden til orientering. Oppdatert tillatelse punkt 17 omhandler utslippskontroll, se tillatelsen punkt 17 *Utslippskontroll og rapportering til Fylkesmannen i Buskerud*. Krav i gjeldende tillatelse opprettholdes, disse ble endret i 2004. Av disse kravene følger det at det skal tas prøver fra 7 grunnvannsbrønner, 1 oppstrøms og 6 nedstrøms. Prøvene skal tas to ganger per år, i henholdsvis mai og oktober. Prøvene måles/analyseres mhp. pH, konduktivitet, ammonium, nitrat +nitritt, nitrogen, fosfor, totalt organisk karbon, KOFcr, klorid, BOF5, THC, TKB. I tillegg skal det annet hvert år analyseres tungmetallkonsentrasjon mhp. Bly, kadmium og kvikksølv på de uttatte prøvene. Kontrolldataene skal føres i særskilt regneark som oversendes fra Fylkesmannen. Rapporterte data oversendes elektronisk fra virksomheten til Fylkesmannen som et ledd i den årlige egenrapporteringen.

Når det gjelder støy fra anlegget, reguleres dette gjennom punkt 9 *Støy* tillatelsen. I den oppdaterte tillatelsen er det nå henvist til den gjeldende veilederen fra Miljødirektoratet vedrørende støy, «*Veileder til retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging*» (T-1442/2016). Virksomheten må derfor være oppmerksom på at det er de grenser som følger av den gjeldende veilederen som gjelder for anlegget.

Forholdet til alminnelige samfunnsmessige hensyn - lokalisering og forhold til plan
Hagaskogen komposteringsanlegg ligger på Torpo i Ål kommune, gnr. 7 og bnr. 14.

Etter forurensningsforskriften § 36-2 skal søknad om endring av tillatelse inneholde en redegjørelse for forholdet til eventuelle oversikts- og reguleringsplaner. Det er en forutsetning for tillatelse fra Fylkesmannen at det omsøkte tiltaket er i overenstemmelse med kommunenes reguleringsplan. Fylkesmannen har med søknaden fra Hallingdal Renovasjon IKS mottatt bekreftelse på at det omsøkte tiltaket er i overenstemmelse med Ål kommune sin reguleringsplan. Det aktuelle området er regulert til kommunalteknisk virksomhet jf. reguleringsplan 2006005 med plannavn «*Komposteringsanlegg Hagaskogen*». Reguleringsplanen er datert 3. oktober 2011. Fylkesmannen vurderer at tiltaket er i henhold til planens bestemmelser.

Konsekvenser for naturmiljøet – vurdering etter naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Søk i Naturbase og Artsdatabanken er gjennomført 26. juni 2018.

Det er ikke registrert noen funn av viktige naturtyper eller arter på dette området i Miljødirektoratets database Naturbase eller Artsdatabanken. Fylkesmannen er etter gjennomgang av søknad av den oppfatning at de utslippsreducerende tiltakene virksomheten har i bruk er i samsvar med beste tilgjengelige teknikk for utslipp fra denne typen virksomhet, og ivaretar hensynet til miljøet og naturmangfoldet.

Når naturmangfoldet i svært liten grad berøres av tiltaket legger Fylkesmannen til grunn at det ikke er nødvendig å foreta ytterligere vurderinger etter de andre miljøprinsippene i naturmangfoldloven §§ 9 – 12.

Vurdering etter vannforskriften

Vannforskriften gir føringer for norsk vannforvaltning. Ifølge vannforskriften § 4 skal tilstanden i en vannforekomst beskyttes mot forringelse. Med forringelse menes det at tilstandsklassen til vannforekomsten endres eller blir dårligere. Forringelse i en vannforekomst sin miljøstand kan tillates dersom vilkårene etter § 12 i vannforskriften er oppfylt. Det må derfor vurderes om vannforskriften er til hinder for at det kan gis tillatelse etter forurensningsloven. Nærmeste vannforekomst/resipient er Hallingdalselva, og det er ikke registrert negativ påvirkning av vannmiljø i vannforekomsten nedstrøms anlegget ut i fra opplysninger i Vann-Nett slik som beskrevet av Buskerud Fylkeskommune. Elva renner 300 meter fra anlegget. Hagaskogen komposteringsanlegg har derimot ikke direkte utslipp til resipienten. Utslipp fra anlegget går hovedsakelig til grunnen. Videre ligger anlegget i god avstand fra vassdrag, og i et område med mektige løsmasseavsetninger med god infiltrasjonskapasitet for sigevann. Fylkesmannen mener at kravene satt til utslippskontroll, og prøvetaking av grunnvann i grunnvannsbrønner, per tidspunkt utgjør en tilstrekkelig overvåkning. Analyser av disse prøvene, som virksomheten er forpliktet til å årlig rapportere til Fylkesmannen, vil danne grunnlag for om Fylkesmannen anser det som nødvendig med utvidet resipientovervåkning. Av tillatelsen punkt 17.7 *Overvåkning av resipienter* fremgår det at Fylkesmannen ved senere tidspunkt kan sette om vilkår til resipientovervåkning.

Konklusjon

Fylkesmannen i Buskerud mener at Hallingdal Renovasjon IKS kan få tillatelse til det omsøkte tiltaket, og at de positive virkningene av aktiviteten er større enn eventuelle negative konsekvenser den vil medføre. Tillatelse med vilkår følger med vedtaksbrevet.

Det forutsettes at virksomheten drives i samsvar med vilkårene som følger av tillatelsen, samt forurensningsregelverket for øvrig.

Pålagte tiltak og frister

Tiltak	Frist
Luktrisikovurdering	1. november 2018

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om vedtak om gebyr for behandling av søknad om tillatelse i e-post av dato 29. juni 2017. I e-posten varslet Fylkesmannen sats 4, som i henhold til forurensningsforskriften § 39-4 innebærer en kostnad på kr. 70 100 (2017) for behandling av tillatelser.

Fylkesmannen har vurdert ressursbruken knyttet til saksbehandlingen og har kommet frem til at det er riktig å legge gebyret på sats 5. Sats 5 tilsvarer 2 ukeverk, og innebærer en gebyrkostnad på kr. 50 900.

Fylkesmannen vedtar med dette at Hallingdal Renovasjon IKS skal betale kroner 50 900 i henhold til sats 5 i gebyr for behandlingen av søknad om endret tillatelse for Hagaskogen komposteringsanlegg.

Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Faktura med innbetalingsblankett ettersendes av Miljødirektoratet.

Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Klageadgang

Vedtaket om tillatelse, herunder plassering av gebyrsats, kan av sakens parter og andre med rettslig klageinteresse påklages til Miljødirektoratet, innen tre uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. På grunn av ferie settes klagefristen til 13. august 2018.

En eventuell klage skal fremsettes for Fylkesmannen i Buskerud. Klagen skal angi hva det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klages bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes, jf. forvaltningsloven § 32.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføring av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning, eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute, eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring, kan ikke påklages.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
fagsjef

Nora Charlotte Hein Stamsø

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift

Kopi til:

NATURVERNFORBUND I BUSKERUD	Åssideveien	3322	FISKUM
Buskerud fylkeskommune	Postboks 3563	3007	Drammen
NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)	Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO
STATENS VEGVESEN	Postboks 8142 Dep	0033	OSLO
Ål kommune	Tingstugu, Torget	3570	Ål
Ove Bråten	Torpovegen 234	3570	ÅL
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL

Vedlegg

1	Tillatelse Hagaskogen komposteringsanlegg i Ål kommune
---	--

Referanser:

L13.03.1981 nr. 6 Lov om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven)

L10.02.1967 Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)

L11.06.1976 nr. 79 Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)

L19.06.2009 nr. 100 Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

F15.12.2006 nr. 1446 Forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften)

F01.06.2004 nr. 931 Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)

F01.06.2004 nr. 930 Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)

Rundskriv nr. T-3/12, dato: 21.11.2012, Klima- og miljødepartementet

Meld. St. 45 (2016-2017) Avfall som ressurs – avfallspolitikk og sirkulær økonomi

Fylkesmannen i Buskerud

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Hallingdal Renovasjon IKS – Hagaskogen komposteringsanlegg

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, §§ 11, 29 jf. § 16. Tillatelsen med senere endringer er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Vilkårene framgår på side 5 til og med side 20. Dette tillatelsesdokumentet er ajourført per 5. juli 2018 og erstatter tidligere tillatelsesdokumenter av 22. februar 1999 og 19. februar 2004.

Dersom virksomheten ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må virksomheten i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Virksomheten bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal virksomheten sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen i Buskerud kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Virksomhetsdata

Virksomhet	Hallingdal Renovasjon IKS
Beliggenhet/gateadresse	Kleivi Næringspark 31
Postadresse	3570 Ål
Kommune og fylke	0619 Ål kommune i Buskerud
Org. nummer (virksomhet)	951608629
Anleggets navn	Hagaskogen komposteringsanlegg
Beliggenhet/gateadresse	Bjørøyvegen 286/300
Kommune og fylke	Ål, i Buskerud
Gårds- og bruksnr.	7/14 og 8/14 i Ål kommune
Lokalisering av anlegg	UTM sone 33, øst: 159441 nord: 6741455
NACE-kode og bransje	38.210 – Behandling og disponering av ikke-farlig avfall
Kategori for virksomheten ¹	Biologisk behandling av org. avfall

Fylkesmannen referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer
1999.0151.T	0619.0023.01

Tillatelse første gang gitt: 22. februar 1999	Tillatelse sist endret: 5. juli 2018
Hilde Sundt Skålevåg Fagsjef	Nora Charlotte Hein Stamsø Rådgiver

¹ Jf. forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) av 06.01.2004, nr. 931, kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven

Fylkesmannen i Buskerud

Telefon: 32 26 66 00
Telefaks: 32 26 66 56
E-post: fmbupost@fylkesmannen.no
www.fylkesmannen.no/buskerud

Postadresse:
Postboks 1604
3007 Drammen
Orgnr. 946473111

Besøksadresse:
Statens Hus
Grønland 32, Drammen

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse
3	<i>05. juli 2018</i>		Tillatelsen er satt inn i ny og oppdatert mal. Noen fraksjoner har gått ut, herunder fraksjoner med innhold av olje som kan være farlig avfall. Tillatelse til mottak og behandling av animalsk biprodukt/slakteriavfall har fått økt ramme. Tillatelse til mottak av kvist og hageavfall er tatt inn i tillatelsen. Det er satt inn krav til luktrisikovurdering ved anlegget.

Innhold

1	Tillatelsens rammer	5
1.1	Omfang.....	5
1.2	Arealavgrensning	6
1.3	Tabell: Type avfall, mengder og behandlingsmetoder.....	6
2	Generelle vilkår	7
2.1	Utslippsbegrensninger	7
2.2	Plikt til å overholde grenseverdier	7
2.3	Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig.....	7
2.4	Plikt til forebyggende vedlikehold	7
2.5	Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare	7
2.6	Internkontroll	7
2.7	Styringssystem	8
3	Krav til håndtering	8
3.1	For anlegget generelt	8
3.2	For de ulike fraksjonene	9
3.3	Krav til drift og kontroll.....	10
4	Forurensning og nærmiljøulempen	10
4.1	Generelt.....	10
4.2	Forsøpling	11
4.3	Innsyn og adgang til anlegget.....	11
4.4	Bekjempelse av skadedyr	11
5	Utslipp til vann.....	11
5.1	Utslipp til vann	11
5.2	Diffuse utslipp til vann	11
6	Utslipp til luft	12
7	Lukt.....	12
8	Støv.....	12
9	Støy.....	12
10	Grunnforurensning og forurensede sedimenter.....	12
11	Kjemikalier	13
12	Energi.....	14
12.1	Energiledelse	14
12.2	Utnyttelse av overskuddsenergi.....	14
13	Avfall	14
13.1	Generelle krav	14
14	Kompletterende anlegg og installasjoner	14
14.1	Inngjerding	14

14.2	Belysning	14
14.3	Driftsbygg	14
15	Avslutning av komposteringsanlegget.....	14
16	Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning.....	15
16.1	Miljørisikoanalyse.....	15
16.2	Forebyggende tiltak	15
16.3	Etablering av beredskap	15
16.4	Varsling av akutt forurensning.....	15
16.5	Rapportering om beredskap	15
17	Utslippskontroll og rapportering til Fylkesmannen i Buskerud.....	16
17.1	Kartlegging av utslipp	16
17.2	Utslippskontroll	16
17.3	Kvalitetssikring av målingene	16
17.4	Program for utslippskontroll	16
17.5	Avfallsoversikt	17
17.6	Overvåkning av sigevann og resipienter.....	17
17.7	Overvåking av resipienter	17
17.8	Rapportering til Fylkesmannen i Buskerud.....	17
18	Utskifting av utstyr	18
19	Eierskifte.....	18
20	Nedleggelse.....	18
21	Tilsyn	18

1 Tillatelsens rammer

1.1 Omfang

Tillatelsen gjelder for Hallingdal Renovasjon IKS sitt komposteringsanlegg på Torpo, Hagaskogen i Ål kommune, på eiendom gnr/bnr 7/14. Denne tillatelsen erstatter tidligere tillatelser gitt til Hallingdal Renovasjon IKS for Hagaskogen komposteringsanlegg.

Det består av anlegg for kompostering (rankekompostering), og herunder bruk av laguner. Det kan mottas avløpsslam fra avløpsanlegg. Det kan mottas septiktankslam og organisk materiale fra fettavskillere. Anlegget kan også motta slakteriavfall, hage- og kvistavfall samt sand og ristgods fra Hallingdalsregionen.

Tillatt tilført mengde avløpsslam

Samlet tillatt mottak av mengde avløpsslam er 5 000 tonn/år.
Foursatt 18% tørrstoffinnhold tilsvarer dette 900 tonn tørrstoff per år.

Tillatt tilført mengde slam fra fettavskillere

Det tillates mottak av maksimalt 250 tonn/år med avfall fra fettavskillere.

Tillatt tilført mengde slakteriavfall

Det tillates mottak av 900 tonn/år med slakteriavfall.. Avfallet omfatter avvannet vominnhold(mageinnhold), samt husdyrgjødsel med strø (flis) fra dyretransport.

Tillatt tilført mengde sil/ristgods

Det tillates mottak og mellomlagring av 100 tonn/år med sil-/ristgods til anlegget.

Tillatt tilført og oppbevart mengde avløpslam med utilfredsstillende konsistens

Tillatelse til mottak og mellomlagring av 1 000 m³ av avløpslam med utilfredsstillende konsistens.

Tillatt tilført og behandlet mengde kvist og hageavfall

Tillatelse til mottak av 2 500 tonn/år med kvist og hageavfall, som skal benyttes som strukturmateriale i komposteringsprosessen.

Det er en forutsetning for tillatelsen at mattilsynets godkjenning for kompostering av animalske bioprodukter kategori 2 opprettholdes.

Tillatelsen omfatter ikke tillatelse til mottak, mellomlagring eller behandling av farlig avfall, jf. forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 11.

1.2 Arealavgrensning

Anlegget er opparbeidet i samsvar med kart datert 17.juni 1998 som var vedlagt søknad om utslippstillatelse da første tillatelse ble gitt i år 1999. På kartet er samlet anleggsområde tegnet inn. I alt skal 23,1 daa. være opparbeidet i første byggtrinn hvorav 6,2 daa. er avsatt til komposteringsareal. Området for ettermodning og lager utgjør 3,1 daa. Resten vil omfatte ulike delaktiviteter knyttet til komposteringsanlegget.

1.3 Tabell: Type avfall, mengder og behandlingsmetoder

Tabell 1

Type avfall	Mengder	Behandlingsmetoder
Avløpsslam	5 000(*)tonn/år	Kompostering
Slam fra fettavskillere	250 tonn/år	Evt. Avvanning og kompostering
Slakteriavfall, inkludert husdyrgjødsel	900 tonn/år	Kompostering av gjødsel, tarminnhold osv.
Sil-/ristgods	100 tonn/år	Leveres til godkjent avfallsmottak
Avløpsslam med utilfredsstillende konsistens	1 000 m ³ /år	Avvanning og kompostering
Kvist og hageavfall	2 500 tonn/år	Sorteres, kvernes, og deretter til bruk som strukturmateriale ved kompostering

(*) Forutsatt 18% tørrstoffinnhold tilsvarer dette 900 tonn tørrstoff per år.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsen.

Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårene, eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 flg. uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået i forhold til det som er lagt til grunn i forbindelse med saksbehandlingen, medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.5 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter virksomheten å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Virksomheten skal så snart som mulig informere Fylkesmannen i Buskerud om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal i tillegg varsles iht. pkt. 16.

2.6 Internkontroll

Virksomheten plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette². Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Virksomheten plikter å holde internkontrollen oppdatert.

² Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, nr. 1127

Virksomheten plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av punkt 16.

2.7 Styringssystem

Virksomheten plikter å etablere styringssystem for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette ³. Styringssystemet skal blant annet sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Virksomheten plikter å holde styringssystemet oppdatert. Styringssystemet skal i tillegg til å oppfylle kravene i gjeldene forskrift (evt. HMS-forskriftene) være i overensstemmelse med norsk standard for miljøledelsessystemer.

Virksomheten plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av punkt 16.

3 Krav til håndtering

3.1 For anlegget generelt

Generelle krav til håndtering av avfallsfraksjonene som tillatelsen omfatter

- Massene som mottas på komposteringsanlegget skal registreres med vekt.
- Dersom det oppdages avfall som ikke tillates mottatt skal dette sorteres ut og oppbevares forskriftsmessig ved virksomheten før snarest leveres til godkjent mottak.
- Alle avvik som fremkommer ved mottakskontroll av massene som virksomheten kan motta, skal avviksregistreres. Avviksregistreringen skal dokumenteres skriftlig, og skal oppbevares i minst tre år. Avviksregistreringer skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten ved kontroll, jf. punkt 22.
- Avfallsmottaket skal ha skriftlige rutiner for mottakskontroll av avfallet for å sikre at de ikke tar i mot avfall som ikke er tillatt og avfall som inneholder forurensede stoffer. Enten ved at virksomheten må ha avtaler om systematisk prøvetakning av slammet som leveres av de ulike levereandørene, eventuelt kan virksomheten selv ta prøver av slammet for å sikre at avfallet de mottar er innenfor de rammene tillatelsen og forurensningslovverket tillater.
- All håndtering av avfall skal foregå slik at avfallet ikke tilføres overflatevann og det forhindres at forurensende utslipp oppstår. Området for bearbeiding av massene skal være planert og avrettet slik at overvann ikke kommer til.
- Underlaget på driftsområdene må være best mulig tilpasset aktivitetene.
- De ulike aktivitetene skal være utstyrt med tilstrekkelig utstyr for å kunne drive effektivt og kontrollert i alle årstider.
- Det skal tas hensyn til at den kan oppstå brann ved selvantenne ved lagring av avfall, og det må gjøres grep for å forebygge dette ved lagring av avfallsfraksjonene.
- Det skal etableres rutiner som hindrer produksjon av avfallsfraksjoner som ikke kan leveres videre.

³ Forskrifter om helse, miljø og sikkerhet (HMS) i petroleumsvirksomheten

- I tillegg skal det etableres rutiner som hindrer produksjon av kompost og jordprodukter som ikke holder produktkvalitet.

3.2 For de ulike fraksjonene

Håndtering av avvannet avløpsslam

- Slammet tillates frilandskompostert/rankekompostert på eget avgrenset og avmerket område, i henhold til kartutsnitt i søknaden. Komposteringen skal foregå på fast dekke. Det skal sikres god drenering av området, slik at vannansamlinger unngås. Prosessen skal kontrolleres med tanke på fuktighet og temperatur.
- Slammet må ikke håndteres på en slik måte at det oppstår risiko for spredning av alvorlige plantesykdommer.
- Behandling og oppbevaring av slam må ikke medføre ulemper for omgivelsene i form av lukt, støy eller annen form for forurensning.
- Området for bearbeiding av massene skal være planert og avrettet slik at overvann ikke kommer til.
- Sivevann fra ranker, lagringsplasser eller på området forøvrig skal infiltreres, slik at ikke grunnvann eller overvannflate forurenses.
- Slammet må i tilstrekkelig grad oppfylle gjødselvereforskriftens krav til hygienisering og stabilisering.
- Ferdig kompostert slam kan lagres på eget område for lagring/ettermodning av slammet. Lagring på området skal skje i tråd med driftsplanen, og ikke lenger enn 3 år jamfør avfallsforskriften § 9-2. Det tillates ikke deponering av avløpsslam utover det som er spesifisert i tillatelsen. Disponering av slam som ikke tilfredsstillers kvalitetskriteriene til bruk på grøntarealer eller i jordbruk, skal omsøkes til Fylkesmannen.
- Det er ikke tillatt å blande avfallsslam med forhøyede verdier av tungmetaller med annet slam slik at sluttkonsentrasjonen i det ferdige produserte slammet blir lavere og innenfor konsentrasjonsgrensene til klasse III i gjødselvereforskriften. Slam som skal brukes på grøntareal eller i jordbruk skal ikke tilføres slam med høyt innhold av tungmetaller eller olje.

Håndtering av slam fra fettavskillere

- Mottatt organisk materiale fra fettavskillere anses å ha en særskilt renhetsgrad og skal komposteres på eget område av anlegget.
- Lagring skjer som for avrennet slam.

Håndtering av animalske bioprodukt/slakteriavfall

- Massene skal frilandskomposteres.
- Lagring skal skje som for avvannet slam.

Håndtering av sil-/ristgods fra avløpsreanseanlegg

- Det presiseres at ristgods her skal forstås som utskilt materiale fra sandfang i reanseanlegg for kommunalt avløpsvann.

- Avfallet mellomlagres i egen container på anlegget, før det skal leveres til godkjent avfallsmottaker.
- Det skal være utarbeidet en særskilte prosedyrer for håndtering av avfallet. Prosedyrene skal tas inn i driftsplan/-instruks.

Håndtering av slam med utilfredsstillende konsistens

- Det tillates som nødløsning mottak av mindre mengder med slam som har utilfredsstillende konsistens. Dette er avløpsslam som ikke egner seg for kompostering i eksisterende form. Slammet tilføres egen lagune på anlegget for opptøking/strukturforbedring og særskilt sluttbehandling. Rammen skal utnyttes i minst mulig grad, og skal være en nødløsning dersom utforutsette vansker med behandling oppstår.
- Lagring skal skje som for avvannet slam.

Håndtering av kvist- og hageavfall

- Avfallet skal sorteres før det kvernes opp. Eventuelt uønsket avfall skal leveres til godkjent mottaker.
- Avfallet skal benyttes som strukturmateriale i komposteringsprosessen.

3.3 Krav til drift og kontroll

Komposteringsanlegget skal drives av operatører som har gjennomgått nødvendig opplæring i drift av slike anlegg og som er godt kjent med virksomhetens internkontrollsystem og plandokumenter.

Håndtering av mottatte masser skal skje innenfor de respektive områdene for de enkelte massetypene slik det er beskrevet i søknaden om utslippstillatelse. Når internkontrollsystem og planer foreligger vil disse dokumentene bli retningsgivende for hvor masstyper skal behandles og lagres.

Detaljplaner og internkontrollsystem, samt resultater av kontroll m.v, skal kunne forevises forurensningsmyndighetene på forlangende.

Som en del av virksomhetens internkontrollsystem skal det beskrives ordninger for kvalitetssikring av slam som skal brukes på grøntareal eller i jordbruk. Slamkvaliteten i de ulike ranker/hauger skal være kjent.

Driftsjournale skal føres regelmessig slik at det til enhver tid er oversikt over slammengder på de ulike delområdene av anlegget, forbruk av strukturmateriale, komposteringsforløp m.v. Slammengdene til anlegget og kompostmengde ut av anlegget skal registreres og journalføres.

Behandlingsanlegg for slam som skal brukes på grøntareal eller i jordbruk, skal ikke tilføres slam med høyt innhold av tungmetaller eller olje, inkl. bunnslam fra olje og bensinutskillere.

Det skal legges vekt på ryddighet og orden på komposteringsanlegget og i nærområdene.

4 Forurensning og nærmiljølemper

4.1 Generelt

Virksomheten plikter å drifte anlegget slik at forurensning minimeres. Dette gjelder både for overvann, eventuelt sigevann og gassoppsamling på og ved de områdene som benyttes i forbindelse med komposteringsaktiviteten.

Det skal utarbeides en oversikt over nærmiljøulempen, herunder: Lukt, støv, støy, smittespredning, innsynsforhold og annen sjenanse. Oversikten skal omfatte forhold både knyttet til anlegget og transport til og fra dette. Oversikten skal inngå i anleggets internkontrollsystem.

4.2 Forsøpling

Nærmiljøet rundt komposteringsanlegget skal ikke forsøples.

Eventuelle klager på forsøpling fra virksomheten skal loggføres sammen med en beskrivelse av hvilke tiltak som er iverksatt for å avbøte på forsøpling (avviks behandles). Klager skal rapporteres som avvik i egenrapport for virksomheten.

4.3 Innsyn og adgang til anlegget

Virksomheten skal være best mulig skjermet for skjemmende innsyn fra boliger og offentlig vei. Tilførselsveien skal være avstengt med låsbar port eller bom utenom åpningstider eller når ingen er tilstede. Så langt det er mulig skal det forhindres at masser fraktet til og fra anlegget faller av under transporten. Det skal foretas regelmessig kontroll slik at nødvendig opprydning foretas snarest mulig dersom masser er falt av under transporten.

4.4 Bekjempelse av skadedyr

Skadedyrsbekjempning skal utføres regelmessig og ut i fra mål om å redusere antallet skadedyr til et minimum. Dersom det er nødvendig, pålegges virksomheten å etablere avtale med godkjent firma om bekjempelse av skadedyr. Fuglenett eller annen tilsvarende innretning må etableres dersom det er fare for smittespredning.

5 Utslipp til vann

5.1 Utslipp til vann

Komposteringen skal foregå på asfaltert område. Sigevannet fra dette skal samles opp og ledes til eget behandlingsanlegg. Anlegget er utformet som en lagune med totalt 500 m² fordelt på 2 like store bassenger. I hvileperioden renses filterflaten for slam. Sigevannslagunene benyttes veskelsvis. For å bedre lagunenes renseevne tilføres bunnen 0,5 m tykt morenesandlag før drift igangsettes.

Eksisterende drengroft/avskjærende kanal som går langs vestsiden av laguneanlegget, skal være dypt nok for å redusere grunnvannsnivået og øke mektigheten av umettet sone under lagunen.

Det skal etableres kontrollprogram for oppfølging av utslipp til vann fra komposteringsanlegget, jamfør punkt 17 i denne tillatelsen. På bakgrunn av resultatene fra ulike undersøkelser, vil Fylkesmannen kunne fastsette krav om supplerende rensiltak samt andre tiltak for å redusere utslipp fra anlegget.

Overvann skal avskjæres mest mulig slik at dette ikke kommer inn på komposteringsanlegget. Overvann skal ledes til overvannssystem eller dreneres ut i grunnen.

Forurenset overvann/sigevann skal samles opp og renses før utslipp til resipient/overvannssystem.

Området hvor det foregår kompostering skal være anlagt slik at vann ikke blir stående under komposten.

5.2 Diffuse utslipp til vann

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Avrenning av overflatevann fra virksomhetens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende rensenhet

6 Utslipp til luft

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel lagerområder, områder for lossing/lasting og renseanlegg, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

7 Lukt

Det skal legges vekt på å minimere luktulempene ved anlegget. Aktivitetsstyrende håndbok skal beskrive rutiner som skal sikre minimale luktulempene på området og til omgivelsene.

Det skal gjennomføres en luktrisikovurdering i tråd med anbefalingene gitt i Miljødirektoratets veiledning om regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven (TA-3019/2013), jmfør veilederens vedlegg 3. Luktrisikovurdering skal omfatte luktgenereringen, spredningsforholdene og beregne/vurdere sannsynligheten for luktbelastning i omgivelsene, både ved normaldrift og i situasjoner med betydelige luktutslipp/avvik fra normal drift. Frist på utføring av luktrisikovurdering er satt til **1. november 2018**.

Basert på resultatene fra luktrisikovurderingen skal virksomheten utarbeide en driftsplan som skal sikre at luktulempene ved virksomheten begrenses. Planen skal være i tråd med anbefalingene gitt i veileder TA-3019/2013, jmfør veilederens vedlegg 4. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal driftsplanen oppdateres. Fylkesmannen kan vurdere å sette egne vilkår for luktemmisjon dersom luktrisikovurderinger viser at dette er nødvendig.

Virksomheten skal sørge for at personell ved anlegget har relevant kompetanse om faktorer ved komposteringsprosessen som kan påvirke luktforholdene ved anlegget. Krav og kompetanse skal vurderes i tråd med virksomhetens internkontroll.

Virksomheten skal informere Fylkesmannen og naboer når:

- Det planlegges aktiviteter som midlertidig kan medføre økt luktbelastning.
- I situasjoner der utstyr, maskiner eller lignende for behandling av avfall svikter slik at økt forurensning eller nærmiljøulempene kan oppstå.

Virksomheten skal ha et system for registrering av luktklager. Klagene skal loggføres og være knyttet til geografisk sted og tid. Klagene bør vurderes mot værdi og avvik fra driftsplanen. Det skal gis en beskrivelse av eventuelle avbøtende tiltak som ble iverksatt.

8 Støv

Støvutslipp skal begrenses til et minimum og om nødvendig skal tilstrekkelige tiltak settes inn for å minske støvutslipp. Det skal ikke forekomme nevneverdige støvutslipp utenfor virksomhetens område. Vanning som støvdempningstiltak på komposteringsanlegget er ikke tillatt.

Eventuelle klager på støv skal loggføres sammen med en beskrivelse av hvilke tiltak som er iverksatt for å avbøte plagen. Om nødvendig må avbøtende tiltak iverksettes straks.

9 Støy

Støy fra virksomheten skal ikke overskride retningslinjer for begrensnings av støy fra industri, jf. Miljødirektoratets veileder TA-1442/2016, dersom ikke strengere lokale forskrifter kommer til anvendelse.

Fylkesmannen kan komme tilbake med krav om støymålinger og støydempende tiltak.

10 Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Virksomheten plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann.

Virksomheten plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn og grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Virksomheten skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på virksomhetsområdet og forurensete sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriften kapittel 2⁴, eventuelt tillatelse etter forurensningsloven.

Tiltak i forurensete sedimenter må ha tillatelse etter forurensningsloven eller forurensningsforskriften kapittel 22.

Ved endelig nedleggelse av virksomheten, skal virksomheten vurdere forurensningstilstand i grunn og grunnvann med hensyn til mulig forurensning av relevante farlige stoffer som er brukt, fremstilt eller frigitt ved virksomheten og treffe de tiltak som følger av forurensningsloven § 7 og § 20. Plan for tiltak skal sendes forurensningsmyndigheten. Opplysninger om de tiltak den ansvarlige har truffet, skal gjøres tilgjengelig for allmennheten. Forurensningsmyndigheten kan stille ytterligere krav med hjemmel i forurensningsloven. Se for øvrig pkt. 16.

11 Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal virksomheten dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikaliens helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Virksomheten plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter virksomheten å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁵

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁶ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

⁴ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider

⁵ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1979, nr. 79, om substitusjonsplikt § 3a

⁶ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30. mai 2008, nr. 516

12 Energi

12.1 Energiledelse

Virksomheten skal ha et system for energiledelse i virksomheten for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i virksomhetens internkontroll, jf. vilkår 2.6. og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse.

12.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

Virksomheten skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Virksomheten skal også gjennom tiltak på eget virksomhetsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

13 Avfall

13.1 Generelle krav

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁷.

Avfall som oppstår i virksomheten, skal søkes gjenbrukt i virksomhetens produksjon eller i andres produksjon, eller – for brennbart avfall – søkes utnyttet til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

14 Kompletterende anlegg og installasjoner

14.1 Inngjerding

Uvedkommende skal ikke ha adgang til komposteringsanlegget. Om nødvendig skal hele området inngjerdes. Port skal være låsbar. Informasjon om åpningstider og hva som kan mottas på anlegget skal gid ved tydelig skilting ved innkjøresel.

14.2 Belysning

Anlegget skal ha belysning som sikrer tilfredsstillende drift hele året.

14.3 Driftsbygg

Driftsbygg med personalrom osv. skal etableres og utrustes iht. arbeidstilsynets og bygningsmyndighetenes krav.

15 Avslutning av komposteringsanlegget

Når drift av komposteringsanlegget skal avsluttes skal alt slam fjernes med unntak av det som blir benyttet til overdekking/grøntareal på anleggsområdet. Området skal settes i stand i tråd med avslutningsplanen og på en slik måte at det ikke bærer preg av tidligere virksomhet.

⁷ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

Ved avsluttende overdekking av anlegget skal det legges spesiell vekt på å begrense nedtrenering av regnvann til området for deponerte masser. Overdekkingen skal bestå av tette leirmasser og med et overliggende vektskikt. Overflaten skal gis en helling som hindrer at vann blir stående på overflaten av fyllingen. Det skal foretas etterfylling i årene etter avslutning i den grad det er nødvendig p.g.a. setninger. Tilsåing/beplantning skal skje snarest mulig etter at et område/delområde er oppfylt og avsluttet.

16 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

16.1 Miljørisikoanalyse

Virksomheten skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Virksomheten skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Virksomheten skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

16.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal virksomheten iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Virksomheten skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

16.3 Etablering av beredskap

Virksomheten skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Hvis aktuelt, skal beredskapen mot akutt forurensning øves minimum en gang per år.

Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang pr. år. Øvelsen skal legges opp i forhold til de fastsatte mål for beredskapen.

16.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁸. Virksomheten skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i Buskerud i slike tilfeller.

16.5 Rapportering om beredskap

Virksomheten skal rapportere om status for og utviklingen av beredskapen mot akutt forurensning på standardiserte skjemaer som sendes ut årlig av Fylkesmannen i Buskerud. Rapportering skal skje i henhold til Fylkesmannen i Buskeruds veileder til virksomhetenes egenrapportering, se www.Fylkesmannen i Buskerud.no.

Fylkesmannen i Buskerud forutsetter at virksomhetene kan legge frem mer utfyllende dokumentasjon, for eksempel ved tilsyn, om virksomhetens aktiviteter knyttet til miljørisikoanalysen, de forebyggende tiltakene og beredskapen.

⁸ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

17 Utslippskontroll og rapportering til Fylkesmannen i Buskerud

17.1 Kartlegging av utslipp

Virksomheten plikter systematisk å måle virksomhetens utslipp til luft, grunn og vann. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp. Virksomheten skal legge denne målingene til grunn for utarbeidelsen av programmet for utslippskontroll.

Virksomheten skal også måle virksomhetens bidrag til støy.

17.2 Utslippskontroll

Virksomheten skal kontrollere og dokumentere utslippene til luft, grunn og vann ved å gjennomføre målinger. Målinger består av volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning.

Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal omfatte:

- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i forskrift
- utslipp av andre komponenter som kan ha miljømessig betydning og dermed er omfattet av rapporteringsplikten

Virksomheten skal vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling - prøvetaking – analyse – beregning) og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå. For alle målinger skal det være en prøvetakingsfrekvens som sikrer representative prøver.

17.3 Kvalitetssikring av målingene

Virksomheten er ansvarlig for at måleutstyr, metoder og gjennomføring av målingene er forsvarlig kvalitetssikret blant annet ved å:

- utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Virksomheten kan benytte andre metoder enn norsk eller internasjonal standard dersom særlige hensyn tilsier det. Virksomheten må i tilfelle dokumentere at særlige hensyn foreligger og at den valgte metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.
- bruke akkrediterte laboratorier / tjenester når volumstrømsmåling, prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten dersom slik tjenesteyter finnes.
- delta i sammenlignende laboratorieprøving (SLP) og/eller jevnlig verifisere analyser med et eksternt, akkreditert laboratorium for de parameterne som er regulert gjennom presise grenseverdier, når virksomheten selv analyserer.
- jevnlig vurdere om plassering av prøvetakingspunkter, valg av prøvetakingsmetoder og -frekvenser gir representative prøver.
- jevnlig utføre kontroll og kalibrering av måleutstyr

17.4 Program for utslippskontroll

Virksomheten skal ha et program for utslippskontroll som inngår i virksomhetens dokumenterte internkontroll.

I programmet skal virksomheten redegjøre for de kartlagte utslippene, gjennomføringen av utslippskontrollen og kvalitetssikring av målingene.

Programmet for utslippskontroll skal inneholde:

- en redegjørelse for virksomhetens faktiske utslipp til luft og vann, samt støy, med en oversikt over alle utslippstrømmer, volum og innhold, til luft og vann
- en beskrivelse av de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling – prøvetaking – analyse – beregning) for hver strøm og komponent
- en beskrivelse av måleutstyr som benyttes til målinger, samt frekvens for måleutstyrskontroll og kalibrering

- en begrunnelse for valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens)
- en beskrivelse av valgte metoder/standarder for analyse
- hvis aktuelt, en begrunnelse for valgt frekvens for deltagelse i SLP og/eller verifisering av analyser med et akkreditert laboratorium
- en redegjørelse for hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir

Programmet for utslippskontroll skal holdes oppdatert.

17.5 Avfallsoversikt

Virksomheten skal årlig utarbeide en avfallsoversikt som gjør rede for mengder og typer avfall som er:

- mottatt
- behandlet
- sendt videre
- lagret på virksomhetens område ved årets slutt (31. desember)

Denne avfallsoversikten er nå en del av den årlige egenkontrollrapporteringen til Fylkesmannen i Buskerud.

17.6 Overvåking av sigevann og resipienter

Sigevannsmengden skal registreres og beregnes. Dersom sigevannet samles opp i eget oppsamlingssystem, drensledning e.l. skal mengden måles kontinuerlig.

Sigevann og resipienter skal overvåkes med regelmessig prøvetaking etter særskilt kontrollprogram.

17.7 Overvåking av resipienter

Det skal utføres kontroll av utslipp og påvirkning på resipienten. Kontroll av utslipp fra komposteringsanlegget til sigevannet skal skje i samsvar med forslag til kontrollprogram i søknad om utslippstillatelse for anlegget.

Det skal tas prøver fra 7 grunnvannsbrønner, 1 oppstrøms og 6 nedstrøms. Prøvene skal tas to ganger per år, i henholdsvis mai og oktober. Prøvene måles/analyseres mhp. pH, konduktivitet, ammonium, nitrat +nitritt, nitrogen, fosfor, totalt organisk karbon, KOF_{cr} , klorid, BOF_5 , THC, TKB. I tillegg skal det annet hvert år analyseres tungmetallkonsentrasjon mhp. Bly, kadmium og kvikksølv på de uttatte prøvene. Kontrolldataene skal føres i særskilt regneark som oversendes fra Fylkesmannen. Rapporterte data oversendes elektronisk fra virksomheten til Fylkesmannen som et ledd i den årlige egenrapporteringen.

Det kan ved senere tidspunkt bli stilt særskilt krav om overvåking av resipient i Fylkesmannens årlige overvåkningsprogram. Fylkesmannen vil da stille krav til at virksomheten skal undersøke kvalitetselementer i vannforekomsten som kan være direkte eller indirekte påvirket av virksomhetens utslipp.

Kontrollprogrammet som til enhver tid gjelder skal inngå som en del av internkontrollsystemet.

Programmet kan ikke endres uten Fylkesmannens samtykke.

17.8 Rapportering til Fylkesmannen i Buskerud

Virksomheten skal innen 1. mars hvert år rapportere miljødata og eventuelle avvik for foregående år via www.altim.no. Miljødata omfatter blant annet produksjonsmengder, avfallsmengder, energiforbruk og resultater fra utslippskontroll. Rapportering skal skje i henhold til Fylkesmannen i Buskeruds veileder til virksomhetenes egenrapportering, se www.Fylkesmannen i Buskerud.no.

18 Utskifting av utstyr

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredsstillende kravene om bruk av beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr som kan være av vesentlig betydning for virksomhetens utslipp, skal virksomheten gi melding til Fylkesmannen i Buskerud om dette i god tid før det tas beslutning om valg av utstyr.

19 Eierskifte

Hvis virksomheten overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen i Buskerud så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

20 Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen i Buskerud.

Fylkesmannen i Buskerud kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Fylkesmannen i Buskerud kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar. Dersom virksomheten allerede har stilt garanti i henhold til tillatelsen, kan forurensningsmyndigheten i forbindelse med en nedleggelse eller lengre driftsstans likevel kreve at garantien om nødvendig utvides.

Ved nedleggelse eller stans skal virksomheten sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift⁹. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Fylkesmannen i Buskerud innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Fylkesmannen i Buskerud i god tid før start er planlagt.

21 Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

⁹ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloretan	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylater

Nonylfenol og nonylfenoletoksylater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylater	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluoreerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS) og forbindelser som inneholder PFHxS	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre Langkjedete perfluoreerte karboksylsyrer C9-PFCA - C14-PFCA	PFOA PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyлтinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyлтinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
--	-----

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
---	------

Bisfenol A	BPA
-------------------	-----

Siloksaner

Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsykladetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350